

SỐ 24

8 XU

*Depot Legal
No. 1000 m*

NGÔ - BÍCH - SAN

THẠCH - SANH

*Tranh vẽ của
Trình - Hữu - Ngọc*

Sách

HOA XUAN

của tuổi trẻ

*100 cuốn
Giá 1925*

GIẢI - TRÍ

ĐOÁN TIẾNG

Thân em là một thứ rau
Chỉ trồng ở Láng đất màu mới ngon
HÁT đi : nước lại không đường
Chảy ra, nên ruộng ngập tràn luống rau.
HÁT về, đâu cả chân sau :
Tiếng nghe đêm vắng ôm đầu sợ ma.

Là tiếng gì ? (Xem ở cuối trang)

MỘT TRÒ CHƠI VUI

Vẽ một ngôi sao năm hay sáu cánh một đường : dễ lắm ! Nhưng anh em thử đổ nhau đặt một cái gương trước mặt rồi chỉ được nhìn vào gương mà vẽ anh em sẽ được cười lăn vì cái vẽ lúnh quính của người dám cam đoan nhận mình tài có thể vẽ được dễ dàng như khi nhìn trên mặt giấy.

Muốn ngăn không cho những cặp mắt chỉ nhìn liếc xuống giấy, một bạn cầm một tờ khác hec lên trên tay người vẽ cho hẳn chỉ nhìn được ngời bút ở trong gương.

TRẢ LỜI KỶ TRƯỚC

ĐOÁN TIẾNG

ĐOÁN CÂU

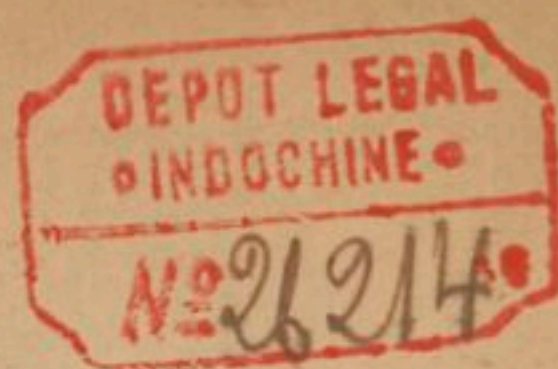
ĐEN - ĐÈN - ĐỀN

Em bé em ngoan
(M bé M ngoan)

Trả lời đoán tiếng ở trên : Húng - Úng - Hú

KỶ SAU : CUỐN THỨ 25 : CÁI TRANH

THẠCH - SANH

Trong một túp lều tranh nhỏ, dưới cây đa cổ thụ, có hai ông bà già sống vất vả với nhau bằng nghề đốn củi. Tuy lấy nhau đã lâu mà trong nhà vắng vẻ chưa lấy được mụn con. Buồn nỗi hiếm hoi, ông lão thường đắp đường, bắc cầu dọn lối cho thiên-hạ. Ông ta vui vẻ đem hết cả tình săn sóc âu yếm ra làm việc nghĩa ấy. Bà lão theo gương chồng năng giúp đỡ kẻ nghèo, người yếu. Có lẽ hai ông bà già ấy nghĩ: không con thì lấy thiên-hạ làm con và người trong quận hay trong nước chung một tổ cũng như ở một gia-đình to vậy.

Trời cảm nghĩa ấy nên bỗng dưng bà cụ có mang. Hai vợ chồng già đã mừng nhưng lại thêm lo

vì đã quá kỳ sinh nở mà chưa thấy gì cả. Một năm, hai năm qua... ông lão cho là một điềm gở, nghĩ đến cái quái thai lo sợ rồi mắc bệnh về trời.

Bà lão vay mượn làm ma cho chồng. Đến những ngày giải vắng vẻ, những đêm lạnh lẽo tối trời, thui thủi một mình, bà lão càng nghĩ thắm thía đến đứa con sắp sửa ra đời.

Rồi một tối vắng sao, túp lều tranh tự nhiên có hào quang chiếu sáng, trong không thơm những mùi hương như vắng tiếng đàn ca, bà lão đau mình, dở dạ sinh được một trai mặt mũi khôi ngô, tuấn tú. Bà đặt tên cho là Thạch Sanh.

Đứa bé hay ăn trông lớn, người vạm vỡ, khỏe mạnh, lên bảy mà nhớn như người mười lăm, đã đi đốn củi được để bán lấy tiền nuôi mẹ. Chợt một hôm, không ốm chẳng đau, bà cụ vào giường nằm rồi mất.

Thương mẹ, Thạch-Sanh đem cả quần áo đồ đạc, bán đi để làm ma, xong trần còn lại một manh khố với cái rìu đốn củi. Bấy giờ đến những ngày cùng cực : những buổi tốt trời, nếu dẫn được gánh củi cạnh về bán mới đủ hai bữa cơm lam, nhưng đến những hôm mưa gió, Thạch Sanh đành ngồi ôm bụng nhìn giòng nước chảy rào rạt ở những cảnh đá xuống.

Một buổi chiều ở rừng về Thạch-Sanh thấy một ông già quần áo trắng những bụi đường ngồi

ngủ dưới gốc cây đa, trông chàng nói :

— Lão đi đường xa mỗi mệt, nếu tiện lều tranh cho nghỉ một đêm.

Thạch-Sanh ân cần mời vào, đem ít cơm còn chia cùng khách và nhường ông lão ồ dơm.

Ngày một ngày hai, khách chẳng nói đến truyện đi, và Thạch-Sanh chỉ nghĩ kiếm nhiều củi hơn để có tiền thết khách. Một buổi chiều, ngồi hóng mát dưới gốc đa, ông lão nhìn thân thể vạm vỡ của Thạch-Sanh nói :

— Chàng khỏe mạnh thế kia, giá biết ít võ nghệ thì tốt lắm. Lão có hay ít nhiều, nếu muốn học, lão chuyển cho.

Thạch Sanh vui vẻ nhận ngay. Có khiếu thông minh, chàng học đâu biết đấy và chẳng bao lâu bao nhiêu phép huyền bí của ông khách quý chàng tinh thông hết cả.

Một hôm, ở rừng về Thạch-Sanh bỗng không thấy ông lão đâu nữa. Tìm kiếm mong đợi mấy ngày sau, cũng vô ích, chàng bâng khuâng nhớ tiếc ông thầy. Những lúc ôn lại bài võ hay phép lạ đã học được, chàng đinh ninh rằng thầy mình chỉ có thể là một ông tiên Trời sai xuống. Cho là điếm hay chàng càng rắn rỏi tính thẳng thắn cương trực, lại lo đón củi kiếm ăn lần hồi ngày tháng.

Một tối nặng trời, mưa rả rích từ ban chiều, Thạch-Sanh đã toan sắp sửa đi nằm thì có tiếng gõ cửa. Cánh liếp vừa hé, một người

ăn mặc ra dáng lái buôn bước vào chào rồi nói :

— Tôi buôn bán ở quận bên, đi đường xa về tới đây gặp trời tối gió mưa, ngại về qua khu rừng, thấy ánh đèn ông còn sáng, đánh bạo đến xin cho trọ một tối.

Thạch-Sanh mời vào. Hai người trò chuyện hồi lâu. Người lái buôn tò mò nhìn khắp lều lại ngắm thân thể vạm vỡ và nét mặt nở nang của Thạch-Sanh, rút rè một lúc rồi nói :

— Tôi có một ý muốn tỏ bày sợ nói ra không biết ông có bằng lòng không. Thấy ông họ hàng thân thích không còn, một mình ở đây cũng buồn, tôi muốn mời ông sang nhà tôi ở, xin kết làm anh em suốt đời với nhau. Nhà tôi cũng chỉ có hai mẹ con. Chả hay ý ông thế nào ?

Thạch-Sanh ngần ngại hồi lâu, nhưng sau thấy người lái nói có vẻ thật bụng nên ưng thuận. Rồi sùng họ nói tên : Người lái nhận là Lý-Thông làm nghề cất rượu.

Hôm sau bỏ cối đá, Thạch-Sanh theo Lý-Thông về nhận mẹ.

Từ khi được thêm người trông nôm, nghề rượu của mẹ con Lý-Thông ngày một phát đạt. Thạch-Sanh chăm làm giậy sớm thức khuya nên mẹ con Lý-Thông nhàn chỉ có việc đi chiêu hàng và gánh rượu đem bán.

Sáu bảy năm qua, mẹ con yên ổn làm ăn. Chợt một hôm, bà cụ đương buổi chợ hót hải gánh rượu trở về. Lý-Thông kinh ngạc sẵn đón hỏi han,

Trong bóng đen dày đặc, một con vật... (trang 7)

bà cụ nước mắt chảy quanh nghẹn ngào mãi mới kể duyên cớ con rồ.

Nguyên ở vùng ấy ít lâu nay có một con rắn thành tinh quấy nhiễu bắt súc vật và cả người về ăn thịt. Quan quân trị không nổi chỉ hại thêm người. Nghe lời các đạo sĩ, vua truyền lập miếu thờ và hàng năm cốg tiến một người đàn ông mới yên. Năm nay không ngờ vừa đến lượt Lý-Thông.

Mẹ con hãi hùng ôm nhau cùng khóc. Lý-Thông chợt nghĩ ra nhìn mẹ nói :

— Thôi mẹ yên lòng, con đã có kế. Mẹ sinh có một con, con mất đi, ai phụng dưỡng mẹ lúc tuổi già. Nhưng Thạch-Sanh côi cút một mình...

Bà cụ hiểu ý con, tấm lòng nhân đức cũng thấy kém sút trước tình thế hiểm nghèo. Vừa lúc ấy Thạch-Sanh đốn củi trong núi trở về, hai mẹ con vồn vã sẵn đón. Lý-thông lấy giọng nói âu yếm bảo :

— May quá, em về vừa gặp dịp. Đêm nay đến lượt anh phải đi canh miếu thần, nhưng đương dở cất mẻ rượu sợ bỏ thì hỏng, nên muốn em đi thay giúp anh.

Thạch-Sanh thật thà có ngờ đâu đến quỷ kế, ưng thuận ngay. Linh canh ở cổng ngoài đã đục lỗ hộ Lý lên đường. Thạch - Sanh vội vàng vác búa ra đi.

Qua mấy dặm rừng hoang, đến một tòa miếu ảm thấp dưới gốc mấy cây cổ thụ dễ leo

... Về cổ đa chồn cũ .. (trang 8)

dem lưới sắt bỏ vây bốn mặt. Quái vật hiện nguyên

chẳng chịt thì trời
vừa tối. Thạch-
Sanh toan dọn chỗ
nằm thì một cơn
gió lạnh đưa một
tiếng rít ghê rợn
đến. Trong bóng
đen dày đặc, một
con vật văng mình
ra, miệng hét ra
lửa hăm hở xông
về phía Thạch-
Sanh. Chàng vội
vàng hoa rìu chém
xuống. Lưỡi búa
lướt qua mình con
vật, nó nổi hung hóa
phép thành lửa cháy
vây quanh mình
Thạch-Sanh. Nhưng
phép lạ gặp phép
lạ, Thạch - Sanh
làm mưa tuôn rập
tắt ngay được lửa.
Quái vật kinh hồn
toan soay kế khác,
chàng không đợi
nó ra tay: hóa phép

hình thành một con rắn lớn. Chàng chặt ngay lấy đầu, còn cái sác đem đốt ra tro : trong đồng lửa tàn bỗng thấy hiện một cái cung vàng và một túi tên.

Thạch-Sanh mừng thầm được của báu, vội vàng nhặt lấy rồi sách đầu rắn chạy một mạch về nhà. Lúc bấy giờ mới canh ba, mẹ con Lý-Thông đương ngủ bỗng nghe có người đập cửa và tiếng Thạch-Sanh nói bên ngoài, sợ hãi run lên tưởng oan hồn về trách oán. Mẹ kêu, con khẩn những hứa xin cúng cấp cùng lập đàn giải oan chu tất. Thạch-Sanh lúc ấy mới biết rõ tà tâm của mẹ cùng anh nuôi, nhưng cũng nói thật rằng mình không phải là ma và đã giết được Mãng-Sà-tinh chặt đầu đem về. Yên tâm Lý-Thông mới dám mở cửa, nhưng khi trông thấy rõ ràng đầu con rắn, lòng quý-quyết đã nghĩ ngay được kế lợi, chàng liền làm ra vẻ lo lắng nói :

— Chết! con vật này là của báu vua nuôi, em sao đang tay giết nó. Đến tai vua thì tội biết ra sao?

Thạch-Sanh thật thà tin ngay, vật nài mẹ con Lý-Thông cứu mình. Anh lái rượu khôn ngoan bảo :

— Em nên trốn ngay đi, đầu rắn để đây anh sẽ liệu kế thoát lấy tội.

Trong đêm tối lạnh lùng, Thạch-Sanh vác riu lần bước ra đi, tìm về cõi đa chồn cũ.

Hôm sau Lý-Thông vào triều, bịa truyện mình đến lượt phải hiến thân cho con quái vật, đã dùng sức chém được Sà-Tinh tâu vua. Trừ được

Sanh theo thang giầy tụt xuống. (trang 12).

yêu tinh tất nhiên phải là người tài, nhà vua khâm phục lắm liền phong ngay cho làm Đô-đốc. Một bước nên sang, mẹ con sung sướng ở nơi lầu cao đã quên ngay những ngày muỗi đưa lẫn hồi làm nghề cắt rượu.

* * *

Nhà vua hiếm hoi chỉ có một nàng công chúa sinh đẹp tên là Quỳnh-Nga. Mấy nước láng giềng sai sứ đến hỏi nàng cho con đều bị từ chối. Một buổi mát trời, nàng cùng mấy người thị-tỳ dạo chơi vườn. Chợt có một con chim đại-bàng đã thành tinh bay qua, thấy công-chúa sinh đẹp liền sà xuống cắp đi. Nữ tỳ sợ hãi chạy tán loạn về báo.

Khi nghe tin nhà vua thương sót vô cùng liền truyền quân lính bồ đi tìm tứ phía. Nhưng vô công hiệu, vì một con chim bay còn biết nó đến nơi nào.

Nhà vua âu sầu đã mấy hôm không lâm triều. Các quan hầu hạ bên mình hiền kể :

— Tâu Bệ-hạ, Đô-đốc Lý-Thông tài giết nổi Sà-tinh sao Bệ-hạ không vời cho đi tìm Công-chúa.

Vua khen phải liền gọi Lý-Thông vào, truyền nếu tìm thấy nàng công-chúa vua sẽ cho làm phò-mã (1) và chẳng tiếc gì ngôi trời, Ngai sẽ nhường cho trị-vì thiên-hạ.

Lý-Thông lui về bàn khoăn không biết nghĩ làm ăn ra sao, biết đâu nàng công - chúa ở phía nào mà tìm cho thấy. Nhưng người quý quyết bao giờ chả có kế khôn, chàng liền cho mở hội mười ngày để nhân lúc người tấp nập, dò la tin tức.

Thạch-Sanh từ khi trở về cõi đa, vẫn lần hồi kiếm ăn bằng nghề đốn củi. Một buổi ngồi nghỉ dưới bóng mát, chàng chợt nghe có tiếng chim bay trong gió. Ngẩng đầu nhìn lên, thấy con đại-bàng cắp một người con gái vút về phía trước, chàng vội vàng dương cung lên bắn. Mũi tên vàng lướt nhanh trong gió trúng con yêu-tinh. Nó liệng xuống, nhưng sức dư gượng lên được, rút tên ra rồi lại vỗ cánh bay đi.

(1) Rể nhà vua

Theo vết máu Thạch-Sanh lần tìm đến một cái hang đá hiểm hóc ăn sâu xuống đất. Chàng liền khuôn đá lấp cửa hang và hóa phép sai tướng hãm con yêu quái.

Mấy hôm sau nhân bán gánh củi chàng phải qua kinh-kỳ, thấy có hội tấp nập người xem chàng cũng cố chen vào dòm qua cho biết. Lính thấy người đen đũi chỉ có một cái khố che thân, liền ra sua đuôi, chàng bất bình thành ra xô sát. Lý-Thông đương buồn rầu vì ngày hôm ấy đã là ngày thứ tám của đám hội mà cũng chưa ra manh mối gì, chợt nghe có tiếng huyền nào liền chạy ra. Khi trông thấy Thạch-Sanh chàng vui mừng, mắng át lính đi, và mời người em nuôi cũ vào. Chàng vồn vã ân cần lắm, kể những khi vinh hiển sai người tìm em về mà chẳng thấy, những lúc buồn vì nhớ tiếc em mà tuyệt không tin...

Vẻ mặt Lý-Thông đương vui mừng lại lộ vẻ dăm dăm, Thạch-Sanh ngạc nhiên liền hỏi. Lý-Thông kể nỗi lo việc triều-đình và đem truyện phải tìm nàng Công-chúa nói cho nghe. Chàng lại gắng hỏi xem Thạch-Sanh có biết là loài yêu gì và mong em giúp một tay, cùng hứa hẹn để hưởng chung phú quý.

Thạch-Sanh nghĩ ngay đến con Đại-bàng đương bị mình dăm hãm liền bảo Lý-Thông theo mình sẽ tìm giúp cho nàng công-chúa.

Tức khắc một toán quân rầm rộ ra đi, Lý

Thông ngựa cưỡi, lọng che, còn Sanh mình trần chân đất đi trước dẫn đường.

Đến nơi Thạch-Sanh lấy giây nút thành một cái thang giòng xuống hang. Chàng dặn Lý-Thông hề thấy đầu giây rung động thì sai người kéo công-chúa lên rồi lại thả xuống cho chàng. Lần vách đá, Sanh theo thang giây tụt xuống. Vừa tới đất thì gặp ngay nàng công - chúa. Sanh nói truyện mình xuống cứu, công - chúa mừng rỡ và cảm động vô cùng. Nàng hứa nguyện xin làm vợ chàng để suốt đời được hầu hạ đền ơn người tráng-sĩ.

Trong lúc nút giây để công-chúa ngồi Sanh hỏi yêu-tinh bây giờ đâu. Công-chúa mới kể nỗi hôm cấp nàng về, nó bị mũi tên vàng ai bắn trúng, vết đau chưa khỏi nên nằm yên nghỉ trong hang.

Trên này đầu giây thấy động, Lý-Thông vội sai quân lính kéo lên. Công-chúa vừa đến mặt đất, Thông mừng rỡ đưa nàng lên xe và thôi thúc quân lính ủng hộ nàng về cung. Chàng còn khoác lác nói :

— Quân bay đi cho tróng, mặc ta đợi đây giao chiến với yêu-tinh !

Kỳ thực bóng người cuối cùng vừa khuất sườn non, chàng đã vội khuôn đá âm âm lấp cửa hang định chôn sống người có công cứu nàng công-chúa. Làm xong cái công việc nham hiểm ấy, chàng trở về kinh-kỳ hí hửng tưởng sắp lên ngôi phò-mã. Nhưng công - chúa thấy

Loài thủy-lộc ở đầu kéo đến tung bưng (trong 16)

vắng bóng người trắng-sĩ cứu mình, trở nên ủ rũ, chẳng buồn nói nửa nhời. Nhà vua không tìm được cách gì làm cho con tươi cười, đành phải hoãn ngày cho Lý-Thông lấy nàng công chúa.

* * *

Nói truyện Thạch-Sanh đứng ở dưới hang, sau khi Công-chúa đã lên thoát rồi chàng đợi mãi vẫn không thấy chiếc giày ném xuống. Một lát sau nghe tiếng đá chuyển âm âm, nhìn lên thấy cửa hang bị lấp, Sanh mới rõ cái dã tâm của người anh kết nghĩa. Chàng nghĩ các hang phần nhiều có hai ba lối ra ; cửa này lấp, chàng sẽ tìm lấy một lối khác. Nhưng trước khi về chàng muốn giết con yêu-tinh để đỡ những tai hại về sau. Hang sâu nhiều lối, không biết nó nằm nơi nào, chỉ còn một cách phá phách rầm rầm cho nó nghe tiếng mà tự ra mặt. Quả nhiên tiếng riu vừa vang nơi sơn - động thì con Đại-bàng hiện ra ngay. Trông thấy Sanh hung hăng tàn phá, nó rít lên một tiếng rùng rợn và xông lại. Sanh vùng riu bồ tới, hai bên quần lộn nhau một lúc lâu. Đại-bàng-tinh tuy bị thương nhưng máu giận càng thêm hăng hái, nó muốn mổ chết ngay Thạch-Sanh.

Biết dùng sức không xong, nó dở tài phép lạ. Nó hiện ra ba đầu trông ghê sợ. Nhưng đối với Sanh tài yêu ma nào thấm vào đâu. Nó lại dùng chước cũ của Sà-tinh là hóa lửa vây quanh mình Sanh

đốt. Sanh làm mưa rập tắt; hoảng-hồn gập tay địch thủ, nó mới dùng đến phép cuối cùng là biến ra hàng trăm con đại-bàng cùng vỗ cánh xông vào túi bụi. Nhưng cung vàng một phát ra trăm tên đuổi ngay được lũ âm binh vô dụng. Yêu-tinh biết thế cùng, hiện nguyên hình thành một con chim toan bay trốn. Thạch-Sanh sẵn cung đưa một phát tên trúng con yêu, nó bổ nhào xuống đất chết.

Sanh lúc bấy giờ mới bước vào thăm trong động. Cái động rộng ăn sâu trong đá mấy tầng.

Đương lúc vợ vẫn chàng chợt nhìn thấy một cái cũi đồng trong một hốc đá. Trong cũi đồng có bóng một người. Chàng đoán lại một mối nữa của con yêu quái. Chiếc rìu đập cũi kêu vang mà không chuyển, sau Thạch-Sanh phải dùng đến tên vàng bắn mới làm gãy nổi những thanh đồng. Người bị dam là một chàng trai trẻ đứng giậy không được vững. Thạch-Sanh thương hại hỏi han. Chàng trai trẻ tự xưng là con vua Thủy-tề bị bắt đã mấy tháng nay và hàng ngày chỉ được ăn cỏ toàn rêu đá.

Khi biết tin Đại-bàng-tinh đã chết, ông hoàng kia phục Thạch-Sanh lắm năn nỉ muốn mời xuống Thủy-cung để được đền cái ơn cứu sống. Nhưng Sanh chối từ vì còn nóng lòng muốn tìm đường ra khỏi hang. Ông hoàng mới nói :

— Cửa kia đã lấp, có muốn ra cũng khó lòng. Chỉ còn một cách, anh xuống chơi dưới Thủy-Cung rồi em sẽ rẽ nước đưa anh lên Trần

là tiện nhất.

Thạch-Sanh đành phải ưng-thuận. Cuối hang là một suối nước ăn thông ra sông. Ông hoàng rẽ nước mời Sanh đi và lạ nhất là khi Sanh xuống càng sâu chàng lại càng thấy người nhẹ nhàng và dễ chịu hơn trên mặt đất.

Nước trong như ngọc thạch. Ở những hình đá kỳ dị có vỏ trai hến bám đầy hay những rêu bề sặc sỡ phủ kín tỏa ra một thứ ánh sáng muôn màu soi đường đi như trong một ngày đại-hội. Ở đằng xa có tiếng đàn ca réo rắt, rồi không biết cơ man nào là loài thủy-tộc ở đâu kéo đến tung bừng vây kín lấy hai người. Thì ra cái tin ông hoàng thoát nạn trở về truyền đi nhanh chóng đã gọi đến họp mừng cả dân ở những nơi cùng sông, đáy bể. Mỗi con tổ nổi hân hoan một cách ; từ những con tôm tép nhỏ đến những con cá kinh, cá voi nhớn hoàng tử đều cảm động vuốt ve tạ ơn. Chàng lại giới thiệu Thạch-Sanh là người ân nhân cứu sống.

Lũ cá lại được phen hoan-hô ồn ào nữa. Chúng chen chúc cổ lách để xem mặt Thạch-Sanh. Chỉ những con lươn mình bạc hay rắn nước óng ánh muôn màu là dễ lườn, đến quẩn quít cả bên người tráng sĩ.

Có tin vua cha đương ngóng đợi ông hoàng. Một đám rước linh đình tự nhiên thành, vì ai cũng muốn đưa hoàng-tử và Thạch-Sanh về đến Thủy-Phủ. Cá voi đi trước dẫn đường rồi giải rắn,

Tiếng đàn trầm bổng trong đêm thanh (trang 22)

lươn uốn mình theo những đường uyển chuyển ; cùng mè, trê, ruối, chép sắp những hàng thẳng băng. Tôm cua, cá ngựa nhỏ riu rít hộ vệ hai bên. Đến những đám anh-vũ cùng kinh, nghề chia nhau đoạn hậu. Tiếng bơi rẽ nước của hàng nghìn loài thủy-tộc ấy hòa hợp thành một khúc nhạc êm thanh.

Thủy-phủ là một lâu đài nguy nga tráng-lệ. Những cột to, cao đều sây bằng sà cừ. Rui, sà trạm trở tinh vi có nạm những đường trân châu và ngọc trai tỏa những tia ánh sáng dịu của muôn sắc mát. Sàn nhà lát bằng những mảnh vỏ trai lớn trơn lọc lấy toàn một màu sanh dịu của ngọc thạch và chấp khéo đến nỗi người ta có thể tưởng là sàn đúc nguyên một miếng.

Vua Thủy ngự trên một cái ngai làm bằng một phiến ngọc san - hô trong, màu xanh da trời. Hai tay ngai tạc hai đầu rồng có nam bốn viên ngọc lựu ở bốn mắt. Lúc ấy Ngai đang triều. Nghe tin Hoàng-tử về tới nơi, Ngai mừng rỡ quên cả lễ-nghi vội vàng bước xuống chạy ra đón. Hai cha con ôm nhau cảm động không dùng được nước mắt. Mấy tháng trời biệt tích tưởng đâu có ngày xum họp. Đến khi Hoàng-tử kể cái tai-nạn khủng-khiếp và ơn Thạch-Sanh cứu sống thì vua Thủy không hết lời cảm tạ. Lập tức Ngai cho sửa yến ăn mừng và đáp ơn người ân nhân giúp cha con được đoàn tụ. Bữa tiệc hôm ấy thật linh đình, tuy không có sơn hào nhưng đủ những hải vị hiếm và kỳ lạ ở nơi Thủy-phủ.

Hôm sau Thạch-Sanh từ tạ xin về. Vua cố lưu lại chơi vài bữa và sai con đưa Sanh đi thăm các lâu-đài cung-điện và văn cảnh nước Ngai. Nước rộng bao la, cảnh đẹp mấy ngày đi xem chưa hết. Một hôm vui bước đến một ngôi đền hỏ hoang, hai người chợt trông thấy một cô con gái đẹp ra vốn vã đón chào. Hoàng - tử dễ tin đơn dả đáp lại, nhưng Thạch-Sanh trông sắc mặt sinh nghi, biết ngay là một con yêu-tinh trá hình để hãm hại.

Sanh xông vào toan bắt. Con yêu - tinh — vì người con gái kia thật là một con yêu - tinh — vội biến hình thành một con quỷ chín mắt trông rất ghê sợ về lấy hai người. Sanh vùng riu lên cản lại. Hai bên đánh nhau một hồi lâu. Sức

yêu ma không trông nổi tài thần của Thạch-Sanh nên con tinh đã toan dùng phép quỷ. Nhưng nó chưa kịp ra tay, Sanh đã hóa phép thành mấy ngọn núi cao vây lấy nó. Con yêu sợ hãi hiện nguyên hình thành một con cáo nấn nỉ kêu tha cho tính mạng, nguyện xin về núi tu thân.

Trên đường về Hoàng-tử càng phục tài Thạch-Sanh bèn nói :

— Vua cha tôi biết truyện này, sẽ cảm ơn anh nhiều lắm. Ngài thế nào cũng tìm cách tạ anh cho sủng. Nhưng vàng bạc, châu báu không quý bằng một chiếc đàn Ngọc-Hoàng ban cho cha tôi. Chiếc đàn kỳ lạ gảy lên chữa được trăm bệnh, và làm tan quân giặc như không. Tôi sẽ xin cha tôi biếu anh vật quý ấy.

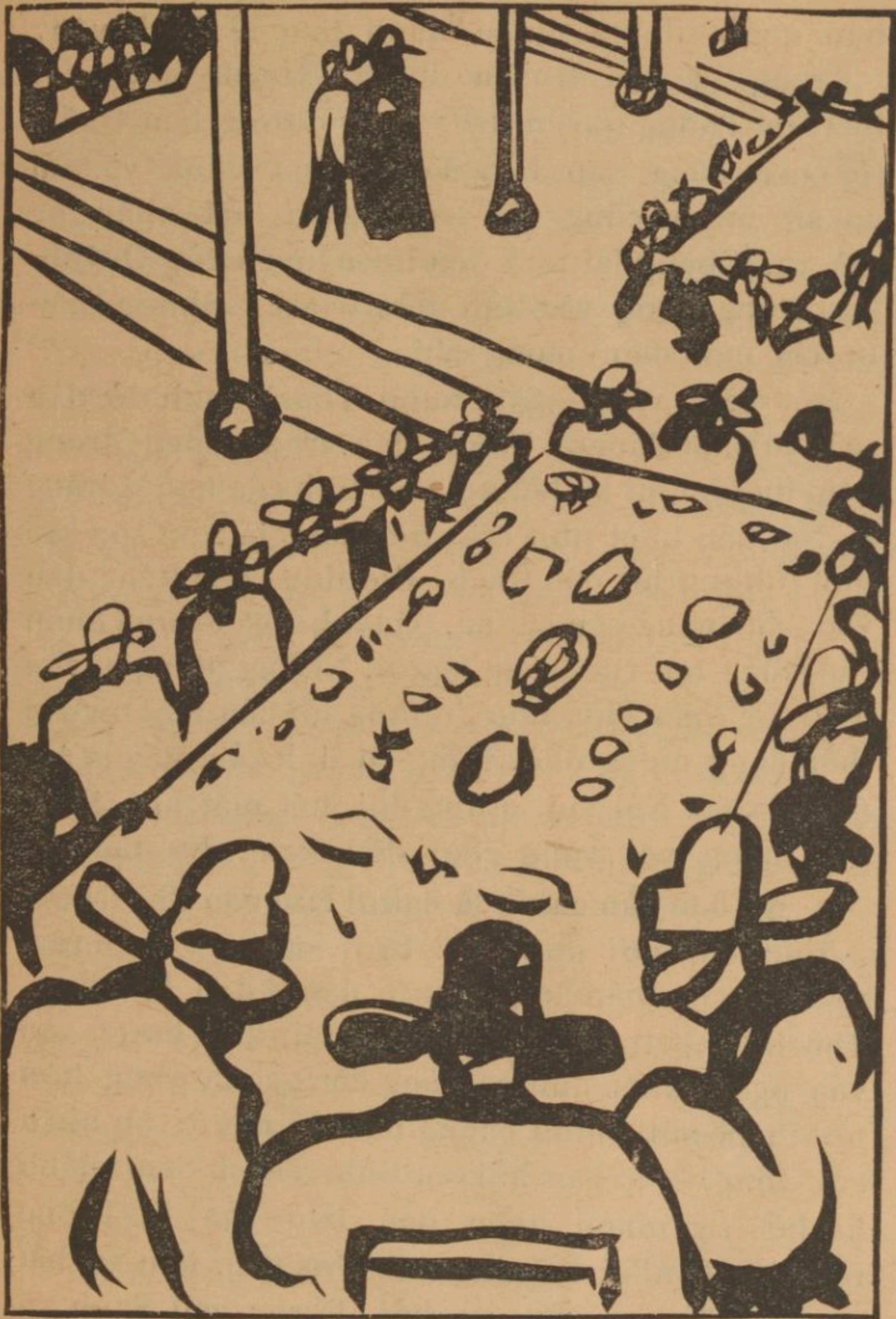
Lúc chia tay là lúc bịn rịn không cùng. Vua Thủy biết không giữ nổi Thạch-Sanh, đành theo lời con biếu chàng cái đàn thần gọi chút đền ơn đã cứu con hai lần khỏi chết. Rồi sai con dẽ nước tiễn chàng lên.

Lần thứ hai Thạch-Sanh trở lại cõi đa. Cây lá ủa những ngày vắng chủ thấy chàng về lại xanh tốt như xưa.

Kể từ ngày Mãng-sà-tinh và Đại-bàng-tinh bị giết, oan hồn lẫn quất đói khát thường bắt gà, chó kiếm ăn. Bất ngờ một buổi hai hồn yêu gặp nhau, hàn huyên cùng kể sự tình và cùng thấy có một kẻ thù chung là anh chàng ở cõi đa quốc thước. Không ai bảo ai mà cùng nghĩ đến

cách báo thù. Mãng-sà hiển kế lén vào kho nhà vua lấy trộm bạc vàng châu báu, làm động cho quân canh biết rồi mang ra đặt ở cối đá. Lúc bấy giờ hai hồn chỉ việc biến đi nấp một nơi để xem lính đến trời Thạch-Sanh dẫn về tòa trị tội. Đại-bàng - tinh phải chịu là thần diệu, và những điều dự định của hai hồn yêu cũng chẳng lâu đã thành sự thực. Thạch-Sanh bắt quả tang với đồng bạc bên mình, biết nỗi oan mà không tài cãi nổi, đành bỏ tay chịu cho lính bắt giam trong ngục.

Lý-Thông lúc bấy giờ đương nóng làm phò-mã nhưng khốn nỗi công-chúa vẫn âu-sầu, như cảm không buồn thừa nửa tiếng. Lễ thành hôn chỉ đợi lúc công-chúa khỏi bệnh lại tươi cười. Chàng đã lo mời thầy lang giỏi, cùng tìm đến những thầy pháp cao tay, nhưng thuốc thang cũng bái đều vô công-hiệu. Lý-Thông đang lo soay kế khác thì sẩy ra vụ trộm nơi kho nhà vua. Nghe lý lịch tội nhân cung khai chàng rất mình nhận ra người em nuôi thừa trước. Chàng sợ hãi liền ra lệnh cho viên quan coi ngục phải trông nom cẩn thận đợi chàng tâu vua khép vào tội tử hình. Cái nghề quan tham lại những mới được tin đã sô nhau toan sâu sè lấy những vật Thạch-Sanh mang bên mình. Trông thấy cái cung vàng những quân gian tham đều híp mắt, nhưng khốn thay vừa mới mó vào đã rung rời tay. Còn cái đàn chưa đụng tới giây, chúng đều ngã ngửa người ra, đứng run lên không vững. Cũng vì thế,

...Ăn mừng Thạch-Sanh lấy nàng Công-chúa. (trang 23)

bọn quân những nhiều đánh tạm để Sanh yên.

Trong lúc trò truyện dò la, Thạch-Sanh mới biết Lý-Thông quyền thế vẫn to đương làm Quốc-tể Quận-công sắp lấy nàng công-chúa và cái án sử mình cũng do con người bắt nhân ấy mà ra. Chàng lại nhớ đến lời nguyện của Quỳnh-Nga trong động yêu-tinh bữa trước, nhưng thân tù rồi còn dám mong chi.

Một đêm vắng, ngồi buồn Thạch-Sanh dờ đàn ra dạo một khúc. Tiếng đàn trầm bổng trong đêm thanh như kể hết nỗi oan tình của người tráng sĩ. Nó náo nuột như một hơi hận giải, nó sồn sao như những lời oán trách. Gió đưa vọng tiếng đàn vào lầu nàng công-chúa. Quỳnh-Nga đương buồn rầu thấy rạo rức trong người. Những tiếng huyền diệu ấy thấm thía như những lời của một người thân đang mong nhớ. Nàng có linh cảm đây là ân-nhân xưa. Nỗi vui mừng đổi nét mặt nên hồng hào, nàng vội vàng chạy đến vua cha tâu :

— Kể dạo đàn chính là người cứu con khi trước.

Thấy con nói được lại tươi cười. Vua mừng rỡ liền sai quân triệu người đánh đàn lên điện. Thạch-Sanh mình trần chỉ có cái khố bước vào vua ngạc nhiên nhưng nàng công-chúa càng hơn hở thêm nói chính chàng mới là người ân-nhân cứu sống. Vua gạn hỏi sự-tình, Thạch-Sanh đành kể hết sự nham hiểm đen bạc của Lý-Thông người anh nuôi thừa trước. Vua giận lắm sai bắt ngay Lý-Thông đến tra hỏi. Trước mặt Sanh và

nàng công chúa, ngài Quốc-tể Quận-công cũng run lên vì sợ rập đầu chịu thú hết lỗi xưa.

Vua cho Thạch-Sanh được tự quyền sử lấy. Tấm lòng cương-trực vẫn dễ có tính thương người, Thạch-Sanh xin vua tha chết cho Lý-Thông và đuổi về làng làm người thường dân cũ. Nhưng Trời trí công không tha những phường gian ác nên hai mẹ con họ Lý về giữa đường bị Thiên-Lôi đánh chết. Trời đầy làm kiếp bọ hung.

Ở kinh thành, vua ra lệnh mở hội mười ngày để ăn mừng Thạch-Sanh lấy nàng công-chúa. Nhân dịp vui ấy các quan đều được tăng lương và các tội nhân, tùy nặng nhẹ, kẻ được tha người ân dảm. Không ngày nào là không yến tiệc linh đình. Những trò vui kéo dài từ ngày này sang đêm khác trong kinh thành đầy hoa và ánh sáng.

Dữa lúc tung bừng đám hội, một tin kinh khủng làm nao núng lòng dân : các nước láng giềng trước bị từ hôn (1) nay thấy vua gả công-chúa cho một chàng khố rách, giận lắm rủ nhau kéo quân đến vây kinh-đô. Thế giặc to lắm, vua quan đều hoảng sợ. Thạch-Sanh điềm nhiên vẫn vui vẻ sai quân làm rạp trên mặt thành để mời vua cùng công chúa lên xem chàng đánh giặc.

Đánh giặc chàng không cần đến binh khí chỉ lên giây lựa một khúc đàn. Mới đầu rồn rập những tiếng mau như gọi ba quân chú ý đến

(1) Hối vợ bị người ta từ chối không gả.

bản đàn thần diệu. Rồi bỗng trầm riu rắt, điệu khoan thai gợi cảnh đoàn-viên êm-ấm, làm dịu lòng những kẻ chinh-phu (1) đương khát máu người. Tiếng nhẹ nhàng bỗng đổi sang rùng rợn tả đáu trong lời tơ cái sát khí của một cuộc chém giết ngang tàng. Đoạn ngân giải những tiếng lạnh lùng như gió rít trên những cây ma ở nơi trận địa (2) hay ai oán lâm ly như lời than của những vợ góa khóc chồng.

Khúc đàn chót là một điệu tung bừng kể nỗi vui sống của những tấm thân cường tráng không ghét ghen và ngay thẳng yêu đời.

Mấy trùng quân giặc đều ngây người nghe những lời thần diệu của khúc đàn thấm-thía. Ai cũng mong nhớ vợ con ở nơi quê-hương nhân hạ và đều cho cử chỉ ghen ghét của mình là vô lý và đại dột. Họ bảo nhau bó đao lui về. Giặc không đánh mà tan. Thạch-Sanh mừng thầm không phải dùng đến cái cung vàng và chiếc riu lợi hại. Vua phục tãi chàng rể liền truyền ngôi cho.

Hai vợ chồng ăn ở với nhau vui vẻ, sinh được nhiều con và trị dân có độ lượng cho trăm họ được sống những ngày giải thái bình sung-sướng.

(1) Người lính có vợ

(2) Đất đã có xảy ra cuộc chiến-tranh

GIẢI - TRÍ

ĐỒ CHỮ

Không phải chỉ bây giờ mới có những cuộc chơi giải trí về đoán tiếng hay câu đố cần đến sự thông-minh, ngày xưa và lâu lắm nữa những thầy đồ hay chữ cũng coi trò chơi đó là thanh nhã lịch sự. Đây là một câu truyện về ông Mạc-dĩnh-Chi, một ông trạng hay chữ nước ta sang sứ Tàu đã làm cho vua quan họ khiếp phục. Một hôm, một quan Tàu muốn thử tài ông chơi, ra câu đố :

*Nhất diện lưỡng my
Nhất sáu nhất phi
Nhất niên nhất nguyệt
Nhất nhật nhị kỳ*

Nghĩa là : Một mặt hai lông mày,
Một béo một gầy,
Một năm một tháng,
Một ngày hai kỳ.

Hỏi ông là chữ gì ? Ông đoán ngay là chữ bát (八) vì hình chữ ấy tựa như hai lông mày, một nét to một nét nhỏ, một năm có một tháng tám và một ngày phải dùng bát hai lần để ăn cơm. Ông quan kia chịu phục là giỏi và nhanh trí.

SÁCH HOA XUÂN

CỦA TUỔI TRẺ

Loại sách giải trí có ích viết riêng cho các em nhỏ

14 — Phố Blockhaus Nord — Hanoi

ĐÃ CÓ BÁN

1. Một đêm trong rừng
thăm (hết)	13. Ba con chim
2. Cậu bé Làng Ưng (hết)	14. Cái sắc biếu lính
3. Sóng gió (hết)	15. A Thaba
4. Hộp sữa đồ (hết)	16. Lòng trẻ
5. Gan tráng sĩ (hết)	17. Vua Bà
6. Cô bé quay tơ	18. Trò quỷ thuật
7. Mồ côi	19. Ông bụt chùa vàng
8. Truyện con Thỏ (hết)	20. Mười nàng tiên
9. Mối tử thù	21. Hôn thục
10. Vui chơi ca mùa	22. Cô không cười
11. Thầy cai Tỏ-lông đi	23. Đứa bé bỏ rơi
12. Lam-Sơn hợp mặt	24. Thạch-Sanh

Từ cuốn Thạch-Sanh

GIÁ 8 XU MỘT CUỐN

Các cuốn trước vẫn bán 6 xu

Imp. Thuy-Ky Hanoi